

DEL 3

NATURVÅRDSSTRATEGI

för ett hållbart Lycksele 2007 – 2010

Beslutsdel - Åtgärdsplan

En del i Lycksele kommuns lokala Agenda 21 och miljömålsarbete

Kommunfullmäktiges beslut 2007-12-17 § 169

Miljömålen presenteras med Tobias Flygars illustrationer © Naturvårdsverket

Åtgärdsplan

Kommunens naturvårdsarbete

Lycksele kommun har antagit en naturvårdsstrategi som redovisar kommunens vision, mål och riktlinjer för naturvård, grönstruktur, friluftsliv och naturturism och hur vi ska arbeta för att nå den.

Tyngdpunkten för kommunens naturvårdsansvar ligger i att värna, vårda och visa den biologiska mångfalden i och i närheten av Lycksele tätort och byarna, den så kallade grönstrukturen och tätortsnära naturen. Det handlar om natur- och grönområden med närhet till bebyggelsen och om god tillgänglighet så att behov för rekreation, friskvård, undervisning, odling och lek tillgodoses. Naturens sociala värde för livskvalitet, hälsa, känsla och kunskap dokumenteras och uppmärksammas alltmer. Samtidigt ska den biologiska mångfalden utvecklas och bevaras och ekosystemtjänster tas tillvara, t ex vattenrening och lokalklimat. Det är utmanande uppgifter och genom ansvaret för den fysiska planeringen har kommunen en nyckelroll i att planera offensivt och förebyggande så att naturvårdsmålen uppfylls.

För en vattenrik kommun som Lycksele är aktivt deltagande i den nya vattenförvaltningen enligt vattendirektivet och insatser för skydd och återställning av vattenmiljöer naturligtvis angelägna. Utmanande blir också att hantera klimatförändringarnas direkta och indirekta påverkan på naturvärden och förvaltning av naturresurser för en skogskommun som Lycksele. Att bidra till bevarande av det öppna odlingslandskapet och dess mångfald av arter är en annan utmaning, även om kommunen har små direkta möjligheter att påverka den utvecklingen.

Kommunen har en nyckelroll när det gäller att involvera berörda lokala aktörer som en resurs i naturvårdsarbetet. Särskilda åtgärder med inriktning på fortsatt utvecklad dialog och samverkan är därför viktiga liksom insatser för informationsspridning och ökade kunskaper inom området.

Ett annat viktigt fokus för ett offensivt kommunalt arbete med naturvårds- och friluftslivsfrågor är att i ökad utsträckning tillvarata och utveckla de lokala natur- och kulturresurserna för att främja tillväxt och hållbar utveckling i kommunen.

Åtgärdsplan

En åtgärdsplan med inriktning på dessa områden har därför tagits fram utifrån kommunens vision, mål, strategier och riktlinjer (del 2). Naturvårdsstrategin består av tre delar, en informationsdel, en strategidel och den här åtgärdsdelen.

För att underlätta uppföljning redovisar åtgärdsplanen en *huvudansvarig* nämnd för aktiviteten/åtgärden, även där flera är involverade och delaktiga. Inom parentes anges även de *enhet/förvaltningar* som främst berörs. *Tidpunkt* när aktiviteten planeras genomföras anges liksom om nämnderna bedömt att *finansiering* kan rymmas inom deras ordinarie budgetram/verksamhet eller om tillskott i form av *projektmedel*/bidrag bedömts nödvändigt för genomförandet. Dessa åtgärder genomförs då endast under förutsättning att sådan finansiering blir möjlig. Det anges även om åtgärden ingår i ett pågående redan finansierat lokalt naturvårdsprojekt. Som en guide för att lättare se sambanden mellan mål och åtgärder ges en *hänvisning till de mål* som åtgärden bedöms bidra till att uppnå. Åtgärder har prioriterats i tre kategorier (1 – 3). Löpande, redan beslutad och finansierad verksamhet har alla getts högsta prioritet 1.

Förkortningar:

KS = Kommunstyrelsen

MSN = Miljö- och samhällsnämnden

SeN = Servicenämnden

SN = Socialnämnden

KoU= Kultur- och utbildningsnämnden

LONA= Pågående redan beslutat och finansierat lokalt naturvårdsprojekt

För att underlätta uppföljning anges endast en ansvarig nämnd även där flera nämnder är delaktiga. Enheterna anges utan förkortningar. I planen anges endast de mest ansvariga kommunala enheterna. Flera enheter och andra aktörer är naturligtvis delaktiga i olika åtgärder.

Miljö kvalitetsmål med delmål:

M 8 =Levande sjöar och vattendrag

M 11 =Myllrande våtmarker

M 12 =Levande skogar

M 13=Ett rikt odlingslandskap

M15 =God bebyggd miljö

M16=Ett rikt växt- och djurliv

Folkhälsomål:

F1 = Delaktighet och inflytande i samhället

F5 = Sunda och säkra miljöer och produkter

F9= Ökad fysisk aktivitet

Insatsområde och aktivitet i Lyckseles program för utveckling och tillväxt:

Utvecklingsarbete i kommunal kärnverksamhet

LUP 1 =Hållbart Lycksele (ledningssystem, program, planer och strategier)

LUP 2 = Attraktiva etablerings och boendemiljöer (vattennära, tillgänglig och rik tätortsnatur)

LUP 3= GIS som plattform i kommunal verksamhet

LUP 4= Samverkan kärnverksamhet och forskning

Insatser som stärker investeringsvilja och näringslivsklimat

LUP 5= Vidareutveckla, bygga och etablera nätverk på lokal, regional, nationell och internationell nivå

LUP 6= Presentation och visualisering av fakta

LUP 7=Lättillgänglig fysisk planering

LUP 8=Staden i Lappland (inflyttarservice, integration/mångfald, Den hållbara staden i Lappland)

LUP 9=Destination/klusterutveckling, (bef arrangemang, Lycksele Djurpark, Gammplatsen, skoter-, jakt-, fiske-, natur- och miljöturism)

LUP 10= Utveckling (aktivt deltagande i BFR och IGIS)

Insatser som utvecklar Lycksele till en attraktiv småstad med en levande landsbygd

LUP 11=Centrumutveckling (ex revidering av parkplanen)

LUP 12=Lokala naturvårdsprojekt

LUP 13=Småskalig jordbruksproduktion (ex rörfilen, svamp, bär, vilt grönsaker)

Mål ur översiktsplanen med koppling till naturvårdstrategin (del 2 bil 1):

ÖP 1-113

Hållbar planering och samverkan

Nr	Åtgärd	Ansvar	Prioritering	Tidplan	Finansiering	Bidrar främst att uppnå mål
1	Ledningssystem- Naturvårdsfrågorna beaktas i samband med upprättande och införande av ledningssystem för hållbart Lycksele (inkl kvalitet, miljö, välfärd o folkhälsa)	KS (Staben)	1	2008	Projekt	Alla
2	Utvärdering och revidering av hela naturvårdsstrategin	KS (Planeringsenheten)	1	1 ggn/ mandatperiod	Ram	Alla
3	Informationsspridning/ implementering och årlig utvärdering av naturvårdsstrategin, miljömålsuppföljning och ev revidering av åtgärdsplan	KS (Planeringsenheten)	1	Löpande Årligen	Ram	Alla
4	Vid kommande aktualiseringsprövning av översiktsplanen ska utpekade områden vägas mot andra samhällsintressen	KS (Staben, Planeringsenheten)	1	2009- 2010	Ram	Alla
5	Miljöanpassad upphandling - Uppföljning av tillämpning och effekter av miljöanpassad upphandling inom naturvårdsområdet	KS (Uppdragskontoret)	1	2008	Ram	Alla
6	Upphandling - Utredning av regler och framtagande av rutiner för offentlig upphandling av lokalt och/eller ekologiskt producerade livsmedel	KS (Uppdragskontoret)	1	2008	Ram	M: Alla F:5 LUP: 13 ÖP: 25
7	Vattenråd , referens- och arbetsgrupper. Kommunen deltar som en aktiv part i vattenförvaltningsarbetet inom Bottenvikens vattendistrikt	KS mfl (Planeringsenheten m.fl.)	1	Löpande	Ram	M: 12,16 F:1 LUP:1,4, 25 ÖP: många
8	"Framtidens skogar" - Insatser för att kommunen har tillgång till ett aktuellt och samlat planeringsunderlag för klimatförändringarnas direkta och indirekta effekter på kommunens skogar, skogsbruk, alternativt nyttjande, rennäring, turism - framtids-scenarios	KS (Staben, Planeringsenheten m.fl.)	1	2007- 2010	Projekt	M: 12,16 LUP: 1, 9, 12 ÖP: 25, 57, 87,88

9	Vindelälvens världsarv – Insatser genom Vindelälvens intresseförening för att Vindelälven får status som världsarvsområde	KS (Staben)	1	2007-2010	Ram	M: Alla LUP: 1,9 ÖP: 3, 7, 25
10	Naturvårdsorganisation – Se över organisation och budget för naturvård, kulturmiljö och friluftsliv, för en kostnadseffektiv verksamhet, bibehållen och utvecklad kompetens.	KS (Planeringsenheten m.fl.)	1	2008-2010	Ram	Alla
11	Materialförsörjningsplan – Utredning av tillgång och framtida behov av ballastmaterial, naturgrus, berg och restmaterial	KS (Staben, Näringslivs-, Planerings- och Myndighetsenheten)	2	2008-2010	Projekt	M: 15 LUP: 1, 12 ÖP: 60-70
12	Naturvårdsgrupp - Fortsatt samverkan i lokal sektorsövergripande naturvårdsgrupp i natur-, kulturmiljö, friluftsliv och naturturismfrågor (ev kompletterad med en intern kommunal arbetsgrupp)	MSN (Planeringsenheten, alla)	1	Löpande	Ram	M:Alla F: 1 LUP: 5, 12 ÖP: 25, 27
13	Naturdatabas och objektskatalog - Fortsatt utveckling av GIS baserad naturdatabas. (inkl revidering,uppdatering av beskrivningar och klassningar, information och dialog med berörda markägare och myndigheter)	MSN (Planeringsenheten, Myndighetsenheten och Fritidsenheten)	1	Löpande	Ram	M: Alla F: 1 LUP: 3, 6, 7 ÖP: 25, 27, 29
14	Mångbruksplan – Framtagande av mångbruksplan för Lyckseles tätortsnära skogar med hänsyn till både ekologi, ekonomi och sociala värden	MSN (Planeringsenheten m.fl.)	1	2006-2008	LONA	M: 12, 5,16 F: 1, 9 LUP: 1,2, 5, ,12 ÖP: 25, 27, 29, 57
15	Detaljplaner – Nya planer förses vid behov med utformningsbestämmelser för naturmark för att säkra och stärka dess naturvärde	MSN (Planeringsenheten)	1	Löpande	Ram	M: Alla F: 1, 9 LUP: 1,2, 12 ÖP: 12-15, 25
16	Kulturmiljöstrategi - Helhetsbilden - naturkultur- människa - landskap beaktas i samband med revidering av kommunens kulturmiljöprogram	MSN (Planeringsenheten m.fl.)	1	2007-2010	Ram Pågår projekt etapp 1 Projekt	M: 8,11,13,15 LUP:1, 11 ÖP: 11, 46-50
17	”Levande Lycksbäcken” – Framtagande av åtgärdsplan för naturvårdsåtgärder och hållbart fiske i Lycksbäckens vattensystem	MSN (Planeringsenheten, Fritidsenheten)	1	2007-2008	LONA	M: 8, 16 F: 1, 9 LUP: 5, 9, 12 ÖP: 25, 27-29, 45

18	Stödja ideella föreningar som vill engagera sig i inventering och lokal förvaltning/skötsel av områden och anläggningar	MSN (Planeringsenheten, Fritidsenheten)	1	Löpande	Ram	M: Alla F:1 LUP: 2 ÖP: 93
19	”Strandplan” - Inventering och framtagande av planeringsunderlag för tätorts- och vattennära byggande lämplig med hänsyn till växt- och djurliv och friluftsliv	MSN (Planerings-, Fritids- och Myndighetsenheterna)	2	2009	Ram Projekt	M: 8, 15,16 F: 1, 3, 9 LUP: 1, 2 ÖP: 8, 12-15, 25, 31, 35. 45
20	Geo - Insatser för förbättrad kunskap om geologiskt intressanta objekt i kommun	MSN (Planeringsenheten)	2	2008- 2010	Projekt	M: 16 F: 9 LUP: 9, 12 ÖP: 29, 70
21	Naturfadder - Utredning av möjligheter till faddersystem för naturområden/arter för företag/organisationer/skolor	MSN (Planerings-, Fritids- och Myndighetsenheterna)	3	2009	Ram	M: Alla F: 1, 9 LUP: 2 ÖP: 90
22	Naturvårdsdiplom - Upprätta ett lokalt diplomingssystem för företag, privatpersoner, skolor och organisationer för att stimulera goda exempel inom naturvård och friluftsliv	MSN (Planerings-, Fritids- och Näringslivsenheterna)	3	2010	Ram	M: Alla F: 1, 9 LUP: 2 ÖP:90
23	Skötselplaner och åtgärdsförslag grönstruktur mm (tätorten och byar) - Kompletterande inventering och framtagande av förslag på skötselplaner för närnaturområden inklusive vattenmiljöer/dagvatten, anläggningar för friluftsliv. ex naturstigar, vindskydd, holkar, eldstäder. Identifiering, prioritering och förslag för anpassning för funktionshinder ingår.	SeN (Planerings-, Fritids- och Gatu/parkenheterna)	1	2008- 2010	Ram	M: Alla F: 5, 9 LUP: 1, 2, 9, 11, ÖP: 12-15, 17, 31, 31, 31, 45, 73
24	Skötselplaner och åtgärdsförslag för anläggningar för friluftsliv utanför tätort och byar som kommunen ansvarar för (vindskydd, vandringsleder, stigar mm). Sammanställning av alla tillgängliga anläggningar inom kommunen, ansvarig förvaltare, anpassning till funktionsnedsättning ingår liksom möjligt flersåsongsytrande av skoterleder.	SeN (Fritids-, Planerings och Gatu /parkenheterna)	1	2008- 2010	Ram Projekt	M: Alla F: 5, 9 LUP: 1; 2, 9 ÖP: 17, 34, 45, 73

25	Stödja ungdomar som är aktiva i natur- och friluftslivsorganisationer och har intresse av att bli ledare.	SeN (Fritidsenheten)	1	Löpande	Ram Projekt	M: Alla F: 1, 9 ÖP: 93
26	Ta fram åtgärdsförslag för träd och buskvegetation i tätorten för reduktion av partiklar och buller, biologisk mångfald, estetik mm	SeN (Planerings-, Gatu/park- och Myndighetsenheterna)	2	2009	Ram Projekt	M: 15, 16 F: 3, 5, 9 LUP: 2 ÖP: 12-15,22,31,78,83
27	Grön omsorg – Kartläggning av utbud och behov av vård och omsorg enligt SoL och LSS i lantlig eller naturbaserad miljö, samt ”sinnenas trädgård” och liknande i äldreomsorgen	SN (Socialförvaltningen)	1	2008	Ram Projekt	M: 15, 16 F: 5,9 LUP: 2, 12 ÖP: 13-15,71, 94-95

Hållbar kunskap, tillgänglighet och infrastruktur

Nr	Åtgärd	Ansvar	Prioritering	Tidplan	Finansiering	Bidrar främst att uppnå mål
28	Konsumentvägledning med fokus på hållbar konsumtion (inkl naturvårdssynpunkt)	KS (Uppdragskontoret)	1	Löpande (Samverkan med Storumman)	Ram	M: Alla F: 1, 5 ÖP: 27, 29, 76
29	Hemsidor och annan information av hög kvalitet med interaktiv karta om natur, kultur, hälsa, friluftsliv och naturturism	KS (Uppdragskontoret m.fl.)	1	Löpande	Ram	M: Alla F: 1, 9 LUP: 6,7,8,9 ÖP: 27, 29
30	Uppdaterad förteckning av utbud av lokala och/eller ekologiskt producerade varor	KS (Näringslivs- och Myndighetsenheterna)	1	Årlig uppdatering	Ram	M: 13 F: 3 LUP: 13 ÖP: :53-55, 74,77
31	”Lillskog” - Utveckling av skolskogsområde på Tannberget med iordningställande av skolskogstorp, stigar, uteklassrum och andra åtgärder.	KS (Tannbergsskolan)	1	2004-2008	LONA	M: Alla F: 1, 9 LUP: 12 ÖP: 13-15,27-29,45,73, 89-92
32	”Vägvisaren” (Närnaturligt) Enklare vägvisning, stigutmärkning och skyltning till värdefulla naturområden	MSN (Planeringsenheten)	1	-2008	LONA	M: Alla F: 9 LUP: 2,9,12 ÖP: 31, 45,73
33	”Naturvisare” (Närnaturligt) - Utbildning och information om naturvård och naturvärden i Lycksele för politiker, kommunanställda, nyinflyttade och naturvårdsgruppen.	MSN (Planeringsenheten)	1	-2008	LONA	M: Alla F: 1, 9 LUP: 12 ÖP: 27, 29

34	"Närnaturligt" - Anlägga fågelplattform respektive fågeltorn vid Skrabbtjärn och Sågavan (anpassade för personer med funktionsnedsättning)	MSN (Planeringsenheten)	1	-2008	LONA	M: Alla F: 9 LUP: 2,9,12 ÖP: 13-15,34, 45,73
35	Skolskogar säkerställs och natur- och kulturvärden i skolornas närnaturområden dokumenteras	MSN (Planeringsenheten, Grundskolor/barnomsorg, Tannbergsskolan, Biblioteket)	1	2008-2010	Ram	M: Alla F: 1, 9 LUP: 2, 12 ÖP:13-15,31,45, 89-92
36	"Projekt Vormforsen" - Genom Vormsele hembygdsförening tillgängliggörs rastplasten vid Vormforsen , stig till Blåviksberget och anordnas en äventyrs/naturstig .	MSN (Planeringsenheten)	1	2008	LONA	M: Alla F: 1, 9 LUP: 9, 12 ÖP 18, 45, 73
37	"Natur- och kulturbesöks guider" I samarbete med Storumans kommun tas besöksguider till 40 utflyktsmål fram, tillgängliga via Internet	MSN (Planeringsenheten, Fritidsenheten, Biblioteket)	1	-2008	LONA	M: Alla F: 1, 9 LUP: 9, 12 ÖP: 11,27,45,73
38	"Levande Lycksbäcken" – Inventering av naturvärden, klargörande av ansvar för anläggningar och renhållning, nytt vindskydd, bro, vägvisning, kartor och skyltar	MSN (Planeringsenheten, Fritidsenheten)	1	-2009	LONA	M: Alla F: 1, 9 LUP: 9, 12 ÖP: 25, 29, 45, 73
39	"Natur på Gammlplatsen" - Projekt för förbättrad tillgänglighet samt genom skogsmuseet i samverkan med skogsstyrelsen, information, naturvägledning samt naturinformation "Naturvistet"	MSN (Planeringsenheten)	1	-2008	LONA	M: Alla F: 1, 9 LUP: 2, 9, 12 ÖP: 13-15,31,34,45, 73
40	I samverkan med andra aktörer ta fram enkla guider som förslag på friskvårdspromenader/ cykelturer med kultur och naturtema med utgångspunkt från olika stadsdelar	MSN (Planeringsenheten, Fritidsenheten)	1	2008-2009	Ram/delvis LONA	M: Alla F: 9 LUP: 2, 9,12 ÖP: 45,73
41	Insatser för att examensarbeten och projektarbeten utförs som studier av Lyckseles natur, både högstadie, gymnasiet och universitet	MSN (Planeringsenheten, Tannbergsskolan, Högstadiet, Lycksele lärcenter)	1	Löpande	Ram	M: Alla F: 1 LUP: 4 ÖP: 29
42	"Naturupplevelsecentra för fågelskådning och friluftsliv" – Genom Kattisavans idrotts- och intresseförening iordningställs ett fågeltorn, infocentra och genomförs utbildning i fågelskådning	MSN (Planeringsenheten)	1	-2008	LONA	M: Alla F: 1,9 LUP: 9, 12 ÖP: 13-15, 18, 25, 27, 45,73

43	Natur i Lycksele - Särskilda informationsinsatser för nya Lyckselebor om allemansrätt, naturvård och friluftsliv	MSN (Planeringsenheten, Fritidsenheten)	1	Årligen fr om 2008	Ram (delvis LONA)	M: Alla F: 1, 9 LUP: 8, 12 ÖP: 25, 27,29
44	Naturreservatets dag – och Skogens dag. Årligen ordna/delta i aktiviteter i samverkan med andra aktörer.	MSN (Planeringsenheten, Fritidsenheten)	1	Årligen	Ram	M: Alla F: 1, 9 LUP: 5 ÖP: 25, 27,29
45	Sammanställa rapport om rödlistade arter som förekommer i Lycksele kommun	MSN (Planeringsenheten, Djurparken)	2	2009	Ram	M: Alla F: 9 LUP: 2, 9 ÖP: 25, 29, 27
46	Gammplatsens naturreservat . Kompletterande kartläggning av djur – och växtliv i samverkan med skogsmuseet	MSN (Planeringsenheten)	2	2008-2010	Ram Projekt	M: Alla F: 9 LUP: 2, 9 ÖP: 25, 29
47	Natur hemma -Kampanj för ökad biologisk mångfald i bostadsområden, villaträdgårdar, balkonger och annan närnatur	MSN (Planeringsenheten m.fl.)	2	2009-2010	Ram Projekt	M: Alla F: 5, 9 LUP: 13 ÖP: 25, 27, 29
48	Sammanställa rapport om traditionell kunskap /etnobiologi i Lycksele-kommun	MSN (Planeringsenheten, Biblioteket)	3	2010	Ram	M: Alla F: 9 LUP: 9 ÖP: 29, 48
49	Inventering och kartläggning - I samverkan med andra aktörer vidta fortsatta insatser för inventeringar av rödlistade arter och annan kartläggning av biologisk mångfald inom kommunen	MSN (Planeringsenheten)	3	Löpande	Ram Projekt	M: Alla F: 1, 9 LUP: 5 ÖP: 25, 27, 29
50	Åtgärder för förbättrad tillgång till närnatur och naturvägledning med fokus på funktionsnedsättning, barn och äldre, t ex Gammplatsen, Korpberget, Bockslidenområdet, Prästhalmarna och områden för fritidsfiske	SeN (Planeringsenheten, Fritidsenheten, Gatu/Park)	1	2007-2010	Projekt Investeringbudget	M: Alla F: 1, 9 LUP: 2, 9, 12 ÖP: 13-15, 31, 33, 34, 45, 73
51	Båtliv, tätortsnära båtplatser – Utredda möjligheter, allmänhetens intresse och ev genomföra åtgärder i Hällfors- och Tuggensele-magasinen	SeN (Planerings, Fritidsenheten)	1	2008	Ram	M: 8, 15, 16 F: 1, 9 LUP: 2, 9 ÖP: 13.15, 31, 33, 34, 45, 73
52	Båtliv, båttransporter mellan Hällfors och Tuggensele magasinen samt Lycksbäcken -Utredda möjligheter och ev genomföra åtgärder	SeN (Staben, Planeringsenheten)	1	2008-2010	Ram (utredning) Projekt	M: 8, 15, 16 F: 9 LUP: 2, 9 ÖP: 13-15, 45, 73

53	Anordnande av ” Hälsans stig ” i samverkan med Folkhälsorådet (enligt föreslaget Folkhälsopolitiskt program)	SeN (Fritidsenheten, Planeringsenheten, Gatu och park)	1	2008	Ram Projekt	M: 15, 16 F: 9 LUP: 2, 9 ÖP: 45, 73
54	Leder – Åtgärder i samverkan med andra aktörer för förbättrad status, tillgänglighet och marknadsföring av kommunens vandringsleders, kanotleders/ ridleders status, sträckningar och marknadsföring, möjligt flersäsongsnyttjande av skoterleder ingår	SeN (Planeringsenheten, Fritidsenheten, Näringslivsenheten)	1	2009	Ram Projekt	M: Alla F: 1, 9 LUP: 2, 9, 12 ÖP: 45, 73, 79
55	Djurparkens deltagande i olika bevarandeprojekt för rödlistade arter . Ev informations - eller andra särskilda projekt	SeN (Djurparken)	Löpande 1 Projekt 3	2009	Ram Projekt	M: Alla F: 9 LUP: 2, 4, 9 ÖP: 25, 27, 29
56	Djurparkens arbete för ökad kunskap om de stora rovdjuret . Eventuella särskilda projekt och insatser.	SeN (Djurparken, Planeringsenheten)	Löpande 1 Projekt 2	Löpande 2008-2010	Ram Projekt	M: 16 F: 9 LUP: 2, 9 ÖP: 27, 29
57	Ta fram en heltäckande natur- kultur- och friluftslivsguide över kommunen	SeN (Fritidsenheten, Planeringsenheten)	2	2008-2010	Projekt	M: Alla F: 9 LUP: 2, 6, 9, 12 ÖP: 18,45
58	” Naturliv och äventyrsbaserad naturundervisning ” – Iordningställande av sex ute-klassrum, fem natur, friluftsliv/äventyrsstigar varav ett anpassat för funktionshindrade samt produktion av studie och undervisningsmaterial	KoU (Skolorna-Finnbacken, Forsdala, Södermalm, Johan Skyttes/Planeringsenheten)	1	-2008	LONA	M: Alla F: 1, 9 LUP: 2, 8, 12 ÖP: 13-15,31, 45, 89-92
59	Kontinuerlig verksamhet, med koppling till naturvård, kulturmiljö och friluftsliv enligt kurs- och skolplaner mm	KoU (Skolor och barnomsorg)	1	Löpande	Ram	M: Alla F: 1,9 ÖP: 27, 29, 89-92
60	” Skolnatur ” Utveckla undervisningen i naturvård och förbättra möjligheterna för fler grundskolor att bedriva undervisning i närmiljö och skolskogar	KoU (Skolor- ex Furuvik, Umgrånsele, Norräng, Rusksele, Viterkolan, Johan Skyttes/ Planeringsenheten)	1	2007-2010	Projekt (Ej beviljat LONA projekt)	M: Alla F: 1, 9 LUP: 2, 12 ÖP: 13-15,31,45,89-92
61	Upprätthålla och ajourhålla en referenssamling med litteratur om naturen i Lycksele kommun	KoU Biblioteket	1	Löpande	Ram	M: Alla F: 1 ÖP: 29, 27
62	Hållbara skolor – Insatser för hållbarhetscertifiering och/eller miljömärkning av kommunens skolor	KoU (Skolorna, Planerings- och Myn-dighetsenheterna)	1	2007-2010	Projekt	M: Alla F: 1, 9 LUP: 1, 2 ÖP: 29, 27, 89-92

Hållbart resursutnyttjande, skydd och förvaltning

Nr	Åtgärd	Ansvar	Prioritering	Tidplan	Finansiering	Bidrar främst att uppnå mål
63	Långsiktigt skogsbruk i renskötsel området – Projekt för alternativt skogbruk enligt Natur- kultur- metoden	KS (Näringslivsenheten)	1	2007	Projektmedel EU mm	M: 12, 16 LUP:4,12 ÖP: 25, 57, 59
64	Naturbaserad turism och företagsamhet - Underlätta och stödja utveckling och etablering i kommunen, turistföretag, guide- verksamhet mm	KS (Staben, Närings- livsenheten m.fl.)	1	Löpande Projekt	Ram Projektme- del/bidrag	M: Alla F: 9 LUP: 9, 12 ÖP: 18, 71- 72
65	Energi odlingsprojekt – för ett öppet odlingslandskap	KS (Staben m.fl.)	1	2008 Projekt	Projekt jmf Energi och klimatstrategi	M: 13 LUP: 12, 13 ÖP: 54, 56,
66	Levande landskap- Insatser i samverkan med andra aktörer för att verksamheter inom kommunen nyttjar EU´s miljöstöd i så stor utsträckning som möjligt	KS (Näringslivsenheten, Planeringsenheten, Myndighetsenheten)	1	2007- 2010	Ram	M:13 LUP: 12, 13 ÖP: 25, 54
67	Märkning och certifiering - Informations- och stimulansinsatser angående olika märkningar, certifieringar och föreningar inom naturbaserad verksamhet, som "Naturens Bästa" ekoturism föreningen, Naturlig laddning , Gröna trappan mm	KS (Närings-, Myndighets-, Planerings-, Fritidsenheten)	2	2008- 2010	Ram Projekt	M: Alla F: 1 LUP: 9, 12 ÖP: 18, 71, 72
68	"Närnaturligt – Ängar" Inköp av slåtterbalk för vård av ängsmarker på kommunägd mark och för utlåning till byaintresseföreningar, skolor och liknande.	MSN (Planeringsenheten, Gatu/Parkenheten)	1	2007-	LONA	M: 13, 15, 16 F: 1, 9 LUP: 2, 9, 12 ÖP: 25, 54
69	Brattens naturvårdsområde. I samverkan med byaförening restaurering slåtterängar, inventering och tillgängliggörande mm	MSN (Planeringsenheten)	1	2007- 2008	LONA	M: Alla F: 1, 9 LUP: 9, 12 ÖP: 25,54

70	Kommunalt områdeskydd för natur, ex Skrabbtjärn, Prästhalmarna, Aggavaudden - Utredning av förutsättningar och inrättande av skydd	MSN (Planeringsenheten, Fastighetsenheten)	1	2008-2010	Ram Bidrag från naturvårdsverket	M: Alla F: 9 LUP: 1, 2, 9 ÖP: 25,45
71	Insatser för att länsstyrelsen tar hänsyn till lokala önskemål när det gäller att bilda, vårda, värna och visa naturreservat inom kommunen	MSN (Planeringsenheten)	1	Löpande	Ram	M: Alla F: 1 LUP: 5 ÖP: 25, 29
72	Prövning och tillsyn av naturvårdsanknutna ärenden som strandskydd, nedskräpning, tillstånds- och anmälningssärenden sker med god servicenivå och rättssäkerhet	MSN (Myndighetsenheten, Planeringsenheten)	1	Löpande	Ram	M: Alla F: Alla ÖP: många
73	Flottningslämningar - Insats för att identifiera och prioritera flottningslämningar med högt kulturhistorisk värde och ev restaureringsåtgärder (kulturmiljöprogram mm)	MSN (Planerings-, Myndighets-, Fritidsenheterna, Biblioteket)	1	2008-2010	Projekt	M: 8, 16 LUP: 1,9,12 ÖP: 11, 46-48, 50
74	Rödlistade arter – I samverkan med andra aktörer vidta åtgärder till skydd för hotade arter inom kommunen, ex -Utreda möjligheter till återintroduktion av flodpärlmussla till restaurerade vattendrag. - Bra hemsideinformation om t ex utformning av minkfallor för att undvika felfångst av uter mm	MSN (Planeringsenheten, Fritidsenheten)	2	2008-	Ram	M: Alla F: 1, 9 LUP: 5,12 ÖP: 25, 27,29
75	Kompletterande riktlinjer för naturhänsyn i kommunal verksamhet som kan påverka naturmiljön utarbetas och ansvarig personal utbildas. (upplag, täkt, vattenverksamhet mm)	MSN (Planerings-, myndighets-, Fritids- och VA-, Gatu-Parkenheterna)	2	2009	Ram	M: Alla LUP, 1, 2 ÖP: 25, 27

76	Hästen som naturvårdare - Projekt med inventering av hästhållning och betesmarker/ betesmarkpool, informationsinsats om hur hästbete kan fungera som bra naturvård	MSN (Planeringsenheten, Myndighetsenheten)	2	2008-2010	Projekt	M: 13, 16 F: 1, 9 LUP: 12, 13 ÖP: 25, 55, 54
77	Utreda behov av ytterligare kolonilotter	MSN (Planeringsenheten)	3	2009	Ram	M: 13, 16 F: 1, 9 LUP: 2 ÖP: 12-15, 24
78	Kontinuerlig skötsel av närnaturområden och anläggningar för friluftsliv enligt antagna skötselplaner	SeN (Gatu/Parkenheten)	1	Löpande	Ram (Ev tilläggsäskanden efter framtagande av skötselplaner)	M: Alla F: 9 LUP: 2 ÖP: 25,31, 32 mm
79	Kontinuerlig skötsel och tillsyn av Gammlplatsens naturreservat (kommunalt förvaltningsansvar)	SeN (Gatu/Parkenheten)	1	Löpande	Ram	M: Alla F: 9 LUP: 2 ÖP: 25, 31, 32
80	Mångbruksplan - Antagande och införande av mångbruksplan för skötsel av kommunägd tätortsnära skog	SeN (Gatu/Parkenheten, Fastighetsenheten, Planeringsenheten)	1	2009	Ram	M: 12, 15,16 F: 1,9 LUP: 1, 2,3, 4,, 5, 7,12 ÖP: 25,31,31,57
81	Restaurering av flottledsrensade sträckor i Lycksbäckens nedre del	SeN (Fritidsenheten, Planeringsenheten)	1	2007	Projekt Fiskevårdsmedel/Ram	M: 8, 16 F: 9 LUP: 9, 12 ÖP: 3, 25,41
82	FVO - Insatser för att fiskevårdsområdena samverkar avrinningsområdesvis	SeN (Fritidsenheten)	1	2008-2010	Ram	M: 8, 16 F: 1 LUP: 5, 12 ÖP: 25, 41
83	Lycksbäcken - Genomförande av andra åtgärder enligt plan för naturvårds- återställningsåtgärder och hållbart fiske i Lycksbäckens vattensystem	SeN (Fritids-, Planerings-, Myndighets-, Gatu /Parkenheterna)	2	2009-2010	Ram Projekt	M: 8, 16 F: 9 LUP: 2, 9, 12 ÖP: 3, 25,41
84	Örån och Vindelälven -- Insatser för kartläggning av vandringshinder och miljöåterställningsåtgärder i Örån, samt stödja Vindelälvens Fiskeråds åtgärder i Vindelälvens vattensystem	SeN (Fritids-, Planerings, Myndighets-, Gatu/ parkenheterna)	2	2008-2010	Ram Projekt	M: 8, 16 F: 9 LUP: 2, 9,12 ÖP: 3, 7, 25, 41,42
85	Storbäcken - Särskilda insatser för miljöåterställningsåtgärder	SeN (Fritidsenheten, Planeringsenheten, Myndighetsenheten)	2	2008-2010	Ram Projekt	M: 8, 16 F: 9 LUP: 2, 9, 12 ÖP: 25, 41

86	Större naturbaserat arrangemang , typ fisketävling, naturfilmsfestival, svampfestival genomförs varje år.	SeN (Fritidsenheten)	2	Årligen	Ram Projekt	M: Alla F: 9 LUP: 9, 12 ÖP: 18
87	Gäddvatten - Klassificering/ inventering och internationell marknadsföring av kommunens 20-30 bästa gäddvatten.	SeN (Fritidsenheten, Planeringsenheten)	2	2008-2010	Ram Projekt	M: 8, 16 F: 9 LUP: 9, 12 ÖP: 18, 40,41
89	Närfiske - utveckla närfisket, t ex öring, i centrala Lycksele i samverkan med lokala aktörer.	SeN (Fritidsenheten, Planeringsenheten)	1	2007-2010	Projekt	M: 8, 16 F: 1, 9 LUP: 9, 12 ÖP: 18, 35, 40, 41